

ÜGYVÉDI IRODA

ÜGYVÉD

Magyarország Alkotmánybírósága
1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

A Fővárosi Törvényszék mint első fokon eljáró bíróság útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG			
Ügyszám:	10/5720/2015.		
Érkezett:	2015 FEBR 17.		
Példány:	1	Kezelőiroda:	
Melléklet:	3 + 2x2 db		7-1

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [redacted] – kívül jegyzett, és meghatalmazással igazolt jogi képviselő útján - az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

a l k o t m á n y j o g i p a n a s z t

terjesztjük elő.

Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.186/2014/4. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét megállapítani, és az ítéletet megsemmisíteni szíveskedjék, mert az ítélet sérti az Alaptörvény IX. cikkének (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánítási szabadságot, valamint a IX. cikk (2) bekezdésében garantált sajtószabadságot.

1) Az indítványozói jogosultság igazolása

Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

A Fővárosi Ítéltábla jelen alkotmányjogi panasszal támadott, 2.Pf.20.186/2014/4. számú ítéletével – az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával egyetértve – helybenhagyta a Fővárosi Törvényszék 65.P.23.669/2012/7. számú ítéletét, amelyben az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a [REDAKTOR] mint alperes megsértette a felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2012. július 7-én az általa kiadott hvg.hu elnevezésű hírportálon a felperes hozzájárulása nélkül közölte a képmását tartalmazó fényképét, amelyen egy tömegrendezvényen rendőri hivatását teljesítve látható. Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte, hogy kérjen elnézést a felperestől magánlevélben, és fizessen perköltséget a felperesnek.

A fentiek alapján nyilvánvaló, hogy az alkotmányjogi panasz tárgyává tett polgári peres eljárás egyedi ügynek minősül, amelyben a [REDAKTOR] alperesként, azaz érintett szervezetként vett részt.

A jelen panasszal támadott jogerős ítélet az ügy érdemében hozott döntés, hiszen a kereseti kérelmet érdemben elbíráló, annak helytadó és végrehajtható határozatnak minősül.

A jogerős ítélet a panaszos Alaptörvényben biztosított jogát sérti, mert jogi szankcióval sújtja azt a véleménynyilvánítási formát, hogy a közérdeklődésre számot tartó demonstráción, a közfeladatának ellátása közben eljáró rendőrökről készített fényképeket közzétegyen, ha ahhoz az érintett személy kifejezetten nem járult hozzá.

Álláspontunk szerint a véleménynyilvánítás ezen korlátozásával a jogerős ítélet sérti az Alaptörvény IX. cikkének (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánítási szabadságot, valamint a panaszost külön is megillető, a IX. cikk (2) bekezdésében garantált sajtószabadságot.

Az Abtv. 27. b) pontjában írt feltétel is teljesül, hiszen a panaszos jogorvoslati lehetőségeinket kimerítette. A Fővárosi Törvényszék első fokon hozott ítéletével szemben a panaszos fellebbezést nyújtott be, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperesek keresetének elutasítását kérte. A jogorvoslati kérelem folytán született meg a Fővárosi Ítéltábla jelen panasszal támadott jogerős ítélete, amellyel szemben fellebbezésnek nincs helye.

A panaszos jelen alkotmányjogi panaszának benyújtását az Abtv. 30. § (1) bekezdésébe foglal határidőn belül teljesítette, tekintettel arra, hogy a jogerős ítéletet 2014. november 24-én vette kézhez.

•

Tájékoztatjuk az Alkotmánybíróságot, hogy a Pp. 270. § (2) bekezdése alapján a jelen alkotmányjogi panasszal támadott ítélettel szemben a panaszos felülvizsgálati eljárást kezdeményezett a Kúria előtt 2015. január 22-én.

•

Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

Az Alkotmánybíróság 3077/2012. (VII. 26.) AB végzése rögzítette, hogy az alkotmányjogi panasztól kifejezetten azokban az ügyekben remélhető jogorvoslat, amelyek az egyes szakjogágak dogmatikai keretein túlmutató, alkotmányjogi kérdéseket vetnek fel.

Álláspontunk szerint e követelménynek alkotmányjogi panaszunk megfelel, tekintettel arra, hogy a vélemény-és sajtószabadsághoz való jog sérelmét a polgári peres eljárás során ítéletet hozó bíróság Alaptörvénynek nem megfelelő jogértelmezése közvetlenül okozza.

Ezt az álláspontot egyértelműen megerősíti az Alkotmánybíróság szintén egyedi ügyben meghozott, **IV/878/2013. sz. határozatának** tartalmi indokolása. A határozat ugyanazon alkotmányjogi kérdéssel foglalkozott, mint amely jelen alkotmányjogi panasz tárgya is: szükséges-e a tömegrendezvényen készült képfelvételen szereplő, intézkedő rendőrök hozzájárulása a képmásaik nyilvánosságra hozatalához - tágabb értelemben: milyen szempontok alapján oldható fel a véleménynyilvánításhoz való jog és a sajtószabadsághoz való jog, illetve a rendőrt megillető személyiségi jogok szembenállása.

„Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (Abtv. 29. §) az, hogy az Alaptörvény ama szabálya, amely szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, továbbá biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit, érvényesült-e a konkrét esetben, amikor egy a rendezvény biztosításában részt vett rendőrökről készített fényképnek a tüntetésről szóló tudósításban való nyilvánosságra hozatala miatt a hírportálként működő sajtószervet a bíróság elmarasztalta.”

A fentiek alapján jelen alkotmányjogi panaszunk tartalmi indokolása logikusan az Alkotmánybíróság IV/878/2013. sz. határozatán alapul.

•

Az Abtv. 31. § (1) bekezdésébe foglalt, az alkotmányjogi panasz befogadását korlátozó feltétel kapcsán szükséges utalni arra is, hogy álláspontunk szerint az idézett határozat **nem érint olyan jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést**, amely Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság döntött. A határozat egy egyedi ügyben hozott jogerős ítélet megsemmisítését eredményezte, és bár az alkotmányjogi szempontokat érintő elvi kérdés a megsemmisített ítélet és jelen panasszal támadott ítélet között azonos, az alkotmánybírósági határozat indokolásában több olyan szempontot is lefektetett, amelyet **egyedi mérlegelés tárgyává** kellett tennie a konkrét ügy alkotmányjogi vizsgálatakor.

Az alkotmánybírósági határozat meghozatala után nyilvánvalóvá vált az is, hogy a jelen panasszal támadott jogerős ítélet alapjául szolgáló, 1/2012. BKMPJE sz. jogegységi határozat és az alkotmánybírósági határozat tartalmi indokolása nem áll összhangban egymással.

A jogegységi és alkotmánybírósági határozat közötti ellenmondást a Kúria is észlelte, és 2014. október 9-én közzétett közleményében utalt arra, hogy az általa hozott jogegységi határozat felülvizsgálata várható – bár egyúttal rögzítette azt is, hogy a határozat „a jogegységi döntést nem érintette” – alighanem arra utalva, hogy az Alkotmánybíróság expressis verbis nem mondta ki sem a jogegységi határozatnak, sem más jogszabálynak vagy jogszabályi rendelkezésnek az alaptörvény-ellenességét.

A közlemény rögzítette azt is, hogy a jogegységi határozat alkalmazását a Kúria felfüggesztette ugyan, de csak az új Ptk. hatálybalépését követő, azaz 2014. március 15-e után készült és közölt képekre vonatkozóan.

A folyamatban lévő, hasonló tárgyban indult perek eljárásjogi megítéléséről a Kúria nem rendelkezett.

Mindezek alapján, álláspontunk szerint az alkotmányjogi panasz befogadásának törvényi feltételei maradéktalanul teljesülnek, azzal szemben az Abtv. 31. § (1) bekezdésébe foglalt korlátozás nem állapítható meg.

2) Az alkotmányjogi panasz érdemi indokolása

Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.”

Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 10. cikke szerint:

1. Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárokon tekintet nélkül és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhasson. Ez a Cikk nem akadályozza, hogy az államok a rádió-, televízió- vagy mozgóképfelvételek működését engedélyezéshez kössék.
2. E kötelezettségekkel és felelősséggel együttjáró szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott, olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi sértetlenség, a közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas értesítés közlésének megakadályozása, vagy a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából.

Az Alkotmánybíróság korábbi – az Alaptörvény hatályos rendelkezéseire is megfelelően irányadó – határozatában kifejtette, hogy a közhatalmat gyakorlókkal és a közszereplőkkel kapcsolatos véleménynyilvánítást tekintve a véleménynyilvánítás szabadsága tágabb, mint más személyeknél [36/1994. (VI. 24.) AB határozat]; továbbá a demokratikus államélet és közvélemény érdekében az állami tisztségviselők és más közszereplő politikusok alkotmányosan védett magánszférája másokénál szűkebb [60/1994 (XII. 24.) AB határozat]. Mindez értelemszerűen vonatkozik a közhatalom-gyakorlók és közszereplők képmása védelmének és a sajtó képmás közlésével történő véleménynyilvánítási szabadságának esetleges ütközésére is.

A fénykép készítése és közlése a véleménynyilvánítás és a tájékoztatás sajátos formája, amely a verbális kifejezésmóddal azonos védelmet élvez. A véleményszabadság pedig kiterjed arra is, hogy annak alanya szabadon megválassza a nyilvánítás módját, eszközeit; azok célszerűségét vagy szükségességét az állam nem mérlegelheti, hiszen azzal a véleményszabadság alanyi jogi jellegét vonná el. Az Emberi Jogok Európai Bírósága több eseti döntésében is foglalkozott a sajtóban közzétett fényképek megítéléséről, azok alapjogokkal kapcsolatos összhangjáról, és ugyanerre az álláspontra helyezkedett:

A *Verlagsgruppe News GmbH v. Ausztria No. 2.* (a 10520/02 sz. kérelem alapján, 2006. december 14-én meghozott ítélet) ügyben például az Emberi Jogok Európai Bírósága indokolásában emlékeztetett arra, hogy a véleménynyilvánítás szabadságát deklaráló 10. cikk nemcsak a gondolatok és információk, hanem az azt hordozó formák, tehát a fényképek közzétételét is védelem alá helyezi (29. pont).

A Bíróság utalt állandó ítélkezési gyakorlatára is, amely szerint a sajtó által betöltött szerep létfontosságú egy demokratikus társadalomban. Bár a sajtónak sem szabad túllépni bizonyos határokat, mégis alapvető feladata és felelőssége a közérdekű információk átadása (35. pont).

Mindezek alapján a rendőrökről, mint közhatalmat gyakorló személyekről, hivatásuk gyakorlása közben készített képmás és annak közzététele esetén vizsgálni szükséges, hogy a fénykép közzététele érinti-e az őket is korlátozhatatlanul megillető emberi méltósághoz való jogot. Amennyiben azonban erre utaló körülmény nem merül fel, a véleménynyilvánításhoz való jog szükségképpen sérül azáltal, ha a sajtót jogszabály vagy az annak nyomán kialakított joggyakorlat automatikusan, egyedi mérlegelést nem túrva tiltja el a véleménynyilvánítás ezen formájától.

E körben kívánjuk megjegyezni, hogy az európai joggyakorlatban példátlan az, hogy a sajtónak az intézkedő rendőr arcását csak beazonosításra alkalmatlan módon jogszerű közzétennie.

Az Alkotmánybíróság **IV/878/2013. sz. határozata** az alábbiakat rögzítette:

„Az Alaptörvény 28. cikke azt is előírja, hogy a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.”

„Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelenkor eseményeiről szóló tudósítás teljessége, a közhatalom gyakorlás szempontjából közérdeklődésre számot tartó tájékoztatás érdekében – a tájékoztatás körülményeinek függvényében - a közhatalmat gyakorlók méltóságvédelme, személyiségi jogaik részeként a képmáshoz való joguk fokozottabban korlátozható.”

„Az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a polgári jognak azokat a szabályait, amelyek kivételt jelentenek a képmás engedélyhez kötött nyilvánosságra hozatala alól, minden esetben úgy kell értelmezni, hogy az összhangban álljon a sajtószabadság gyakorlásával. A nyilvános helyen készült, nem sértő, az érintett személyt tárgyilagosan ábrázoló felvétel általában nyilvánosságra hozható engedély nélkül, ha az a közérdeklődésre számot tartó tudósításhoz kapcsolódik.”

„Különösen akkor áll ez a megállapítás, amennyiben a felvétel elkészítése és a felhasználás nem öncélú, illetve nem egyszerűen egy hatósági aktussal (pl. igazoltatás), hanem olyan eseménnyel áll összefüggésben, amelynek a közélet szempontjából alapvető jelentősége van (pl. gyülekezési jog gyakorlása).”

„Ezen keretek között a rendes bíróság jogköre - és kötelezettsége - annak meghatározása, hogy milyen jellegű esemény ad alkalmat a közéleti szereplésre, milyen esemény képezi a tartalomszolgáltatás alapját. A rendes bírósági mérlegelés eredménye, a jogértelmezés azonban nem akadályozhatja a jelenkori eseményekről szóló tájékoztatás teljességét, a közhatalom-gyakorlásról szóló közérdeklődésre számot tartó tájékoztatást, és nem teheti a közhatalmat gyakorlók (pl. rendőrök) személyiségi jogainak védelmét, végső fokon méltóságvédelmüket másokkal, a hétköznapi emberekkel azonos rezsim, azonos mérce alá.”

Az alkotmánybírósági határozat tartalmi indokolásából az következik, hogy a jogszabályok Alaptörvénnyel összhangban történő értelmezési kötelezettsége alapján, a konkrét ügyekben döntő bíróságoknak egyedi szempontokat is vizsgálnia kell a jogsértés megállapításáról szóló döntés meghozatalakor:

„Mindaddig, amíg valamely tájékoztatás nem visszaélés a sajtószabadság gyakorlásával, az emberi méltóság védelmével összefüggésben a személyiségi jogok sérelmére való hivatkozás ritkán alapozza meg a sajtószabadság gyakorlásának a korlátozását. Valamely jelenkori eseménnyel kapcsolatban a nyilvánosság figyelme elé került személyről készült képmás általában az eseménnyel összefüggésben az engedélyük nélkül nyilvánosságra hozható.”

„Rendőri intézkedésről készült képfelvétel hozzájárulás nélkül is nyilvánosságra hozható, ha a nyilvánosságra hozatal nem öncélú, vagyis az eset körülményei alapján a jelenkor eseményeiről szóló vagy a közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó tájékoztatásnak, közügyet érintő képi tudósításnak minősül.”

„...A nyilvános helyen készült, nem sértő, az érintett személyt tárgyilagosan ábrázoló felvétel általában nyilvánosságra hozható engedély nélkül, ha az a közérdeklődésre számot tartó tudósításhoz kapcsolódik, a jelenkor eseményeiről való szabad tájékoztatásához kötődik.”

Az Alkotmánybíróság által kifejtett szempontokon túl hivatkozni kívánunk arra is, hogy a képmáshoz fűződő személyiségi jog érvényesítésének feltétele a képfelvétel egyedi jellege és a jogérvényesítő személy felismerhetősége.

A jelen panasszal támadott jogerős ítéletben alapjául szolgáló felvételen a felperes félig takarásban, rendőri sapkában és napszemüveggel látható.

Az elsőfokú bíróság ítéletében arra hivatkozott, hogy az „objektív felismerhetőség kritériumát nem zárja ki a napszemüveggel történő eltakarás, és nem teszi felismerhetetlenné a felperest.”

A jogerős ítélet az érvelést – meglehetősen lakonikus indokolással – azzal egészítette ki, hogy a felvétel a felperest egész alakkal ábrázolja, így ismerősei számára sapkában és napszemüvegben is felismerhető.

Az ítéletek indokolásával szemben a képmással való visszaélés esetén a kép egyedi jellege illetve a felismerhetőség, mint a jogellenesség feltételei **szubjektív kategóriák**, amelyet az adott felvétel kapcsán mindig konkrétan kell megvizsgálnia a bíróságnak. Az ember képmása az emberi személyiség megkülönböztetésének eszköze, az egyén azonosításának nélkülözhetetlen eszköze és feltétele. **Ebből logikusan következik az is, hogy az azonosításra alkalmatlan képfelvétellel személyiségi jogsértést nem lehet elkövetni.**

A felismerhetőség szubjektív kategóriaként kezelését alátámasztja a hazai sajtógyakorlatban elterjedt és elfogadott képmás-kitakarási módszer: a sajtószervek nem az egész arckép, hanem pusztán a szemek „kikockázásával” teszik felismerhetetlenné a széles nyilvánosság számára az érintett személyeket. Funkcióját tekintve ettől **semmiben sem különbözik az**, hogy a konkrét esetben a felperes egy nagyméretű napszemüveggel takarja el arcának jellegzetes részét.

Az Alkotmánybíróság által lefektetett szempontok mellett hangsúlyozni kell tehát, hogy a képmáshoz fűződő személyiségi jog érvényesítésének feltétele a képfelvétel egyedi jellege és a jogérvényesítő személy felismerhetősége.

Minderre – és a fent hivatkozott, IV/878/2013. számú Alkotmánybírósági határozatban foglaltakra figyelemmel – megállapítható, hogy a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítélete az Alaptörvény IX. cikkének (1) és (2) bekezdésébe ütközik.

A fent kifejtett szempontok alapján a Fővárosi Ítéltábla alaptörvény-ellenes módon állapította meg a panaszos által elkövetett jogsértés tényét, az alábbiak indokok alapján:

- A per tárgyává tett fényképfelvételen a felperes önként vállalt hivatásának gyakorlása közben, egy közérdeklődésre számot tartó demonstráció alatt látható, annak közzététele nem öncélú módon történt.
- A felvétel a felperesről sértő, megalázó, bántó, lealacsonyító vagy torz képet nem közvetít, és róla nem kelt rossz benyomást sem.
- A felperesről készült ábrázolásnak nincs egyedi jellege, azon több személy is látható.
- A felperes a felvételen napszemüvegben és sapkában látható, arcának jelentős része kitakarásra került, így azonosításra alkalmatlan módon került megjelenítésre.

A panasszal támadott, az alperest elmarasztó jogerős ítéletből megállapítható, hogy a polgári perben eljáró bíróságok az Alkotmánybíróság által lefektetett szempontokkal szemben állapították meg a panaszos által elkövetett jogsértést, sőt, ezen szempontokat nem is vizsgálták az eljárás során.

Mindezek alapján a jogerős ítélet az Alaptörvény 28. cikke alapján alaptörvényellenesnek minősül.

•

A fentiek alapján kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.186/2014/4. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét megállapítani és megsemmisíteni szíveskedjék.

Budapest, 2015. január 23.

Tisztelettel

panaszos

Mellékletek:

- meghatalmazás
- a panasszal támadott jogerős ítélet, és az abban elbírált elsőfokú ítélet
- a polgári per tárgyává tett fényképfelvétel
- a panaszos adatainak kezeléséről szóló nyilatkozat

117

Alkotmánybíróság

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 13.

FŐLAJSTROMSZÁM

KEZDŐIRATON:

Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Fax

alkotmányjogi panasz 2015 -01- 27

PÉLDÁNY: 1

MELLÉKLET: 5

IV.

KOZTUK: yh+ba.

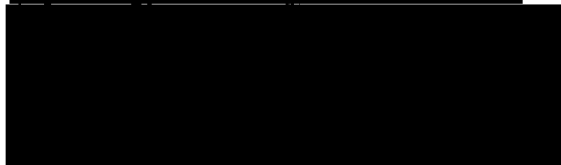
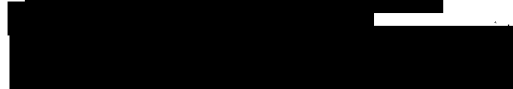
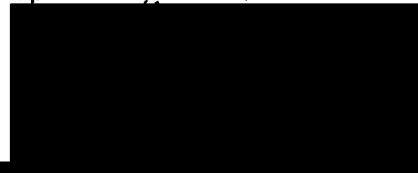
FŐLAJSTROMSZÁM: 23669/12

KEZDŐIRATON:

668.

képv.:

**A Fővárosi Ítéltábla
2.Pf.20.186/2014/4. számú
jogerős ítéletével szemben**